

Rok akademicki: 2019/2020

ID zajęć: 510981

ETAP: Semestr zimowy

Informacje ogólne:

Prowadzący: dr Paweł Brudek

Organizator: Wydział Nauk Społecznych
Instytut Psychologii

Liczba godzin tygodni / semestr: 2 / 30

Jezyk wykładowy: Język polski

Kierunek studiów: Psychologia (stacjonarne jednolite magisterskie)

Lokalizacja w planach rocznych: Rok II - Semestr 3

Punkty ECTS: 5

Forma zaliczenia: Egzamin

Cele przedmiotu:

- C1. Wprowadzenie teoretyczne do psychologii jakości życia
- C2. Eksploracja bazy teoretycznej oraz metodologii badań w obszarze jakości życia
- C3. Identyfikacja i zdefiniowanie charakterystycznych uwarunkowań (korelatów/predyktorów) jakości życia
- C4. Wskazanie aplikacji klinicznych modeli teoretycznych oraz wyników badań z zakresu jakości życia

Wymagania wstępne:

- W1. Podstawowa wiedza z zakresu psychologii ogólnej.
- W2. Podstawowa wiedza z zakresu psychologii rozwojowej
- W3. Podstawowa wiedza z zakresu metodologii psychologii

Efekty kształcenia dla przedmiotu:

WIEDZA

- K_W02 Student posiada podstawową wiedzę na temat funkcjonujących w literaturze psychologicznej teoretycznych modeli (koncepcji) jakości życia; posiada rozszerzoną wiedzę na temat personalistycznej koncepcji człowieka oraz jej znaczenia dla badań z zakresu jakości życia
- K_W03 Student posiada podstawową wiedzę na temat interdyscyplinarnej specyfiki zagadnień związanych z jakością życia; zna podstawowe zagadnienia z zakresu filozofii – głównie antropologii,
- K_W10 Student zna psychologiczne koncepcje zdrowia i choroby, czynniki warunkujące zachowania zdrowotne oraz rolę aktywności własnej w utrzymaniu zdrowia i poprawie jakości życia
posiada wiedzę na temat specyfiki psychospołecznego funkcjonowania osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności oraz metod stosowanych w procesie rehabilitacji
- K_W13 Student ma uporządkowaną wiedzę na temat różnego rodzaju modeli jakości życia i odpowiadających im metod pomiarowych.
- K_W14 Student zna etapy i zasady procesu badawczego realizowanego w obszarze psychologii jakości życia, jak również sposoby integracji rezultatów uzyskanych za pomocą różnych narzędzi badawczych

UMIĘJĘTNOŚCI

- K_U01 Student potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii jakości życia i dziedzin jej pokrewnych do analizowania i interpretowania ludzkich zachowań, przekładających się na wzrost/spadek jakości życia; potrafi przywołać i scharakteryzować typowe predyktory/korelaty zachowań podnoszących/obniżających zadowolenie z życia jednostki
 - K_U05 Student potrafi zaplanować oraz przeprowadzić proces badawczy (diagnostyczny) dotyczący różnych obszarów psychospołecznego funkcjonowania jednostki (m.in. poznawczego, emocjonalnego, relacyjnego/społecznego, itp.); potrafi wskazać ograniczenia przeprowadzonych badań; swobodnie interpretuje uzyskane wyniki i trafnie integruje dane pochodzące z różnych metod badawczych; właściwie wskazuje kierunki dalszych działań psychologicznych uwzględniające indywidualne (środowiskowe) potrzeby jednostki ważne z punktu widzenia podnoszenia/podtrzymania jakości jej życia
 - K_U09 Student posiada rozwinięte umiejętności diagnostyczne: formułuje problemy, dobiera adekwatne metody, techniki i konstruuje narzędzia badawcze
 - K_U11 Student:
ściśle przestrzega norm i zasad etycznych na każdym etapie procesu badawczego;
dostrzega i analizuje dylematy etyczne związane z podejmowaniem konkretnych działań i interwencji psychologicznych
- KOMPETENCJE SPOŁECZNE (POSTAWY)**
- K_K02 Student jest świadomy konieczności przestrzegania elementarnych zasad etyki i uczciwości w badaniach dotyczących zagadnienia jakości życia
 - K_K01 Student rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie oraz rozwoju własnych kompetencji związanych z pracą psychologa w obszarze wspierania jakości życia (w zdrowiu i patologii)

K_K06 Student dba o prawidłowy przebieg procesu badawczego i interwencji psychologicznej, tak by nie przyniosła jakiegokolwiek szkody badanym osobom. Jest otwarty na pomoc ekspertów zwłaszcza z innych dziedzin powiązanych z problematyką jakości życia

K_K07 Student wykazuje krytyczną postawę wobec stosowanych metod badawczych i uzyskanych dzięki nim wyników, a także wobec różnych poglądów i praktyk w zakresie psychologii.

Metody dydaktyczne:

Wykład z prezentacją Power Point; konwersatoria; praca z tekstem.

Kryteria oceny i sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia:

Ocena niedostateczna (2.0):

Wiedza

Student nie zna: (1) głównych teoretycznych koncepcji jakości życia; (2) interdyscyplinarnej specyfiki zagadnień związanych z jakością życia ; (3) podstawowych korelatów/predyktorów jakości życia; (4) zasadniczych metod służących do psychologicznego pomiaru jakości życia (i jej korelatów/predyktorów) .

Umiejętności

Student nie potrafi zastosować zdobytej wiedzy w działaniach lub projektach psychologicznych, których celem jest podnoszenie i utrzymanie optymalnego poziomu jakości życia wybranych grup osób.

Kompetencje

Student nie dysponuje elementarnymi kompetencjami społecznymi w zakresie oddziaływań psychologicznych zmierzających bezpośrednio lub pośrednio do podnoszenia jakości życia.

Ocena dostateczna (3.0):

Wiedza

Student: (1) zna niektóre prezentowane teoretyczne koncepcje jakości życia; (2) potrafi ogólnie odnieść się do interdyscyplinarnej specyfiki zagadnień związanych z jakością życia; (3) umie wskazać i omówić niektóre prezentowane korelaty/predyktory jakości życia; (4) ma wiedzę na temat niektórych omówionych metod.

Umiejętności

Student potrafi wykorzystać w działaniach lub projektach psychologicznych, mających na celu podnoszenie i utrzymanie optymalnego poziomu jakości życia, wiedzę dotyczącą niektórych prezentowanych psychologicznych koncepcji jakości życia.

Kompetencje

Student dysponuje elementarnymi kompetencjami społecznymi w zakresie oddziaływań psychologicznych zmierzających bezpośrednio lub pośrednio do podnoszenia jakości życia wybranych grup osób.

Ocena dobra (4.0):

Wiedza

Student: (1) zna większość prezentowanych teoretycznych koncepcji jakości życia; (2) potrafi wskazać większość omówionych interdyscyplinarnych aspektów/obszarów jakości życia; (3) ma wiedzę dotyczącą większości wskazanych psychologicznych czynników „wpływających” na jakość życia; (4) posiada wiedzę na temat większości zaprezentowanych metod.

Umiejętności

Student potrafi zastosować w działaniach lub projektach psychologicznych, mających na celu podnoszenie i utrzymanie optymalnego poziomu jakości życia, wiedzę dotyczącą większości omówionych psychologicznych koncepcji jakości życia.

Kompetencje

Student dysponuje licznymi kompetencjami społecznymi w zakresie oddziaływań psychologicznych zmierzających bezpośrednio lub pośrednio do podnoszenia jakości życia różnych grup osób

Ocena bardzo dobra (5.0):

Wiedza

Student: (1) zna wszystkie prezentowane teoretyczne koncepcje jakości życia; (2) potrafi wskazać wszystkie omówione interdyscyplinarne aspekty/obszary jakości życia; (3) ma wiedzę dotyczącą wszystkich wskazanych psychologicznych czynników „wpływających” na jakość życia; (4) posiada wiedzę na temat wszystkich zaprezentowanych metod.

Umiejętności

Student potrafi wykorzystać w działaniach lub projektach psychologicznych, mających na celu podnoszenie i utrzymanie optymalnego poziomu jakości życia, wiedzę dotyczącą wszystkich omówionych psychologicznych koncepcji jakości życia.

Kompetencje

Student dysponuje bardzo licznymi kompetencjami społecznymi w zakresie oddziaływań psychologicznych zmierzających bezpośrednio lub pośrednio do podnoszenia/utrzymania jakości życia różnych grup osób.

Treści programowe przedmiotu:

Psychologia pozytywna (PP) jako nowy kierunek w psychologii - początki i rozwój PP, specyfika PP, PP a inne kierunki psychologiczne, krytyczna analiza PP

Aparat pojęciowy PP - analiza zakresu znaczeniowego głównych terminów z zakresu PP

Jakość życia jako kategoria interdyscyplinarna

Jakość życia w perspektywie psychologicznej - hedonistyczne i eudajmonistyczne rozumienie jakości życia

Jakość życia w perspektywie psychologicznej - dobrostan psychiczny

Poznawcze i emocjonalne komponenty jakości życia

Uwarunkowania jakości życia - czynniki biologiczne, społeczno-demograficzne, psychologiczne (cnoty)

Główne koncepcje i modele jakości życia w badaniach psychologicznych:

- a) Sekwencyjno-czasowy model dobrostanu psychicznego (E. Diener i współpracownicy)
- b) Model podtrzymywania szczęścia (S. Lyubomirsky, K.M. Sheldon, D. Schkade)
- c) Cebulowa teoria szczęścia (J. Czapiński)
- d) Transakcyjny model jakości życia (A. Zalewska)
- e) Homeostatyczny model dobrostanu psychicznego (R.A. Cummins)
- f) Model dobrostanu psychicznego (C.D. Ryff)

Jakość życia w perspektywie psychologii biegu życia:

- a) jakość życia dzieci i młodzieży
- b) jakość życia w okresie wczesnej, średniej i późnej dorosłości

Główne kierunki badań psychologicznych w obszarze psychologii jakości życia

Współczesne "gorące" dylematy PP

Metody psychologicznego pomiaru jakości życia

Literatura:

- Argyle, M. (2004). Psychologia szczęścia. Wrocław: Wydawnictwo Astrum.
- Trzebińska, E. (2008). Psychologia pozytywna, Wyd. Akademickie i Profesjonalne, Warszawa.
- Czapiński, J. (2004). Psychologia pozytywna. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Czapiński, J. (1994). Psychologia szczęścia: przegląd badań i zarys teorii cebulowej. Pracownia Testów Psychologicznych. Polskie Towarzystwo Psychologiczne.
- K. Tucholska, B. Gula (2007). Psychologia pozytywna: krytyczna analiza koncepcji. Studia z Psychologii w KUL, 14, 107-131.
- B. Gula, K. Tucholska (2007). Psychologia pozytywna: cele naukowobadawcze i aplikacyjne oraz sposób ich realizacji. Studia z Psychologii w KUL, 14, 133-152.
- Kwiątek, P., & Wilczewska, K. (2015). Czym jest a czym nie jest psychologia pozytywna? Poszukiwanie paradygmatu. Seminare. Poszukiwania naukowe, 4(36), 135-145.
- Lazarus, R. S., & Lazarus, B. N. (2006). Coping with aging. OUP USA.
- Tornstam, L. (2005). Gerotranscendence: A Developmental Theory of Positive Aging. New York: Springer Publishing Company.
- Baltes, P., Gluck, J., Kunzmann, U. (2004). Mądrość. Jej struktura i funkcja w kierowaniu pomyślnym rozwojem w okresie całego życia (s. 117-146). W: J. Czapiński (red.). Psychologia pozytywna. Warszawa: PWN.
- Mossakowska M., Więcek A., Błędowski p. (red.), PolSenior. Aspekty medyczne, psychologiczne, socjologiczne i ekonomiczne starzenia się ludzi w Polsce (s. 11-23). Poznań: Termedia Wydawnictwa Medyczne.
- Krok, D. (2009). Religijność a jakość życia w perspektywie mediatorów psychospołecznych. Opole: Redakcja Wydawnictw Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego.
- Lachowska, B. (2011). Praca i rodzina. Konflikt czy synergia? Lublin: Wydawnictwo KUL.
- Lazarus, R. S., Lazarus, B. N. (2006). Coping with Aging. Oxford: University Press.
- McCrae, R. R., Costa, P. T. (2005). Osobowość dorosłego człowieka. Kraków: Wydawnictwo WAM.
- LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA
- Ardelt, M. (2011). Wisdom, age, and well-being. W: K. W. Schaie, S. L. Willis (red.), Handbook of the psychology of aging (s. 279-291). Amsterdam: Elsevier.
- Baltes, P. B., Mayer, K. U. (red.). (2001). The Berlin aging study: Aging from 70 to 100. New York: Cambridge University Press.
- Diener, E., Diener, M. (1995). Cross-cultural correlates of life satisfaction and self-esteem. Journal of Personality and Social Psychology, 68(4), 653-663.
- Lachowska, B. (2012). Praca i rodzina: konflikt czy synergia?: konflikt i facylitacja między rolami rodzinnymi i zawodowymi-uwarunkowania i znaczenie dla jakości życia kobiet i mężczyzn. Wydawnictwo KUL.
- Topór-Mądry, R. (2011). Choroby przewlekłe. Obciążenie, jakość życia i konsekwencje ekonomiczne. Zdrowie Publiczne i Zarządzanie-Zeszyty Naukowe Ochrony Zdrowia, 9(1).